Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1209-2025

Onderwerp: Concept kadernota 2026 Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Auteur	:	Jacqueline van der Jagt	
Domein/team	:	Sociaal/Sociaal beleid	
E-mail	:	Jacqueline.vanderJagt@gemeentemaashorst.nl	Effect op de begroting
Port.	:	G.V.I.C. van Heeswijk	☐Ja ☒Nee

Onderwerp
Concept kadernota 2026 Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Voorstel

De volgende zienswijze naar voren te brengen op de kadernota 2025 van de gemeenschappelijk regeling Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant:
“In uw kadernota hanteert u voor 2026 een indexpercentage op de inwonerbijdrage. Inmiddels is duidelijk dat alle gemeenten in het kader van het Ravijnjaar 2026 scherpe financiële keuzes moeten maken. Wij verwachten dan ook dat gemeenschappelijke regelingen hierin hun bijdrage leveren. Daarom verzoeken wij u om de bijdrage van 2025 als uitgangspunt te hanteren voor 2026 en de ambities voor 2026 en de jaren 2027–2029 hierop aan te passen, zodat de bijdrage voor de gemeente niet verhoogd wordt.
We gaan er daarom vanuit dat u als gemeenschappelijke regeling zelf uw eigen loon- en prijsstijgingen opvangt met ombuigingen. Wij zijn geen voorstander van een kaasschaafmethode, wij verwachten inhoudelijke keuzes, die leiden tot het gewenste budgettaire effect. De verantwoordelijkheid voor het maken van die keuzes leggen we bij u neer. In de begroting 2026, en zo mogelijk nog in de kadernota 2026. Daarbij zien wij graag terug wat dit betekent voor de ambities van de gemeenschappelijke regeling. Wat ons betreft kan met die keuzes direct een start worden gemaakt zodat de effecten zo snel mogelijk zichtbaar zijn”.

Inleiding
Het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant is namens de deelnemende gemeenten opdrachtgever voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De kadernota geeft aan welke inhoudelijke en financiële uitgangspunten zij hanteert voor de begroting 2026. Via de gevraagde zienswijze kan de gemeenteraad zijn beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven.

Met ingang van 1-1-2015 is de Wsw gewijzigd en de Participatiewet ingevoerd. Dat betekent dat er geen nieuwe mensen meer in de Wsw kunnen stromen. De gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap van inmiddels zes gemeenten blijft echter bestaan zolang er werknemers zijn onder Wsw, De uitvoering van de Wsw door het Werkvoorzieningschap is beleidsarm wegens de uitsterf-constructie van de Wsw. IBN Holding BV is de verzelfstandigde uitvoeringsorganisatie van het Werkvoorzieningschap. Het Werkvoorzieningschap is enig aandeelhouder en juridisch eigenaar van IBN.

Beoogd effect
De kadernota geeft duidelijkheid over de uitgangspunten die het Werkvoorzieningschap hanteert.
Het belangrijkste dat het Werkvoorzieningschap wil bereiken is: in goede afstemming met gemeenten en IBN ervoor zorgen dat het zittend bestand Wsw-medewerkers wordt voorzien van passende arbeid.

Argumenten
1.1 De beleidsmatige uitgangpunten kadernota passen binnen het doel waarvoor het Werkvoorzieningschap is opgericht
De uitgangspunten (of invalshoeken) die worden genoemd in de kadernota 2026 zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren, wegens de beleidsarme uitvoering van de gemeenschappelijk regeling. Deze uitgangspunten zijn:

- Het Werkvoorzieningschap zorgt er in overleg met de gemeenten voor dat de Wsw een plaats heeft in het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid.
- het Werkvoorzieningschap formuleert kaderstellend beleid voor de uitvoering van de Wsw, dat door IBN wordt uitgevoerd.
- Het Werkvoorzieningschap draagt bij aan het scheppen van voorwaarden die ervoor zorgen dat IBN toekomstbestendig is als uitvoeringsorganisatie Wsw.

Deze uitgangspunten passen binnen het doel van het Werkvoorzieningschap zoals geformuleerd in artikel 4 van de gemeenschappelijke regeling: “Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant heeft tot doel: het continueren van een gemeenschappelijke voorziening ter integrale uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen, alsmede andere vormen van gesubsidieerde arbeid. Met name wordt bevorderd dat inwoners uit de regio Noordoost-Brabant met een grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt, hulp wordt geboden bij het verkrijgen van betaald werk”

1.*2 De beleidsmatige uitgangspunten kadernota passen binnen het beleid van Maashorst*
De onder 1 genoemde uitgangspunten passen binnen het beleid van Maashorst. In de programmabegroting 2025, programma 6 (sociaal domein) en 6.4 (maatschappelijke en arbeidsparticipatie), hebben we ons tot doel gesteld om de arbeidsparticipatie te verhogen van mensen met een uitkering of van andere inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een goede uitvoering van de Wsw is daarbij een belangrijke voorwaarde. Ondanks de gestage krimp is het aantal Wsw-medewerkers de komende jaren nog substantieel en is het belangrijk dat het Werkvoorzieningschap de regie-en opdrachtgeversrol ten aanzien van de Wsw blijft uitvoeren. Op 30 september 2024 waren er volgens de 3e kwartaalrapportage van IBN nog 1.725 Wsw-medewerkers van de 6 gemeenten, waarvan 296 uit de gemeente Maashorst.

1.3 De financiële uitgangspunten kadernota passen binnen de begroting van Maashorst
In de kadernota staat dat voor 2026 geen autonome ontwikkelingen worden verwacht die vragen om financiële compensatie door de aangesloten gemeenten. Daarnaast is het uitgangspunt van het Werkvoorzieningschap dat nieuw beleid binnen going concern wordt opgevangen binnen het bestaande financiële kader. Nieuw beleid in de situatie van “growing concern” (er is dan sprake van al dan niet wettelijke nieuwe taken die door de gemeenschappelijke regeling uitgevoerd moeten worden of van vraagsturing door gemeenten) is alleen mogelijk als hierover tijdig een gemeenschappelijk standpunt vanuit de deelnemende gemeenten is bepaald en extra financiële middelen beschikbaar komen dan wel beschikbaar worden gesteld. Voor 2026 is dit niet aan de orde. Voor 2026 is de in de gemeentelijke begroting voldoende budget geraamd (zie kopje financiën)

1.4 Geen financiële risico’s bij het Werkvoorzieningschap.
Het belangrijkste financiële risico bij de uitvoering van de Wsw is het risico van overrealisatie. Dat wil zeggen dat er meer arbeidsplaatsen in het kader van de Wsw worden gerealiseerd dan er budget door het Rijk beschikbaar wordt gesteld (zie financiële paragraaf). In onze regio is echter al jaren sprake van onderrealisatie en hebben we een reserve kunnen opbouwen waarmee we een eventuele toekomstige overrealisatie kunnen opvangen
De activiteiten van het Werkvoorzieningschap en de daarmee samenhangende kosten zijn voor de komende 3 à 4 jaar goed te ramen, evenals de benodigde dekkingsmiddelen. Dit gebeurt via de meerjarenraming. Om deze redenen is het niet noodzakelijk om ten behoeve van het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant weerstandsvermogen te vormen.

1.5 Zienswijze op verhoging inwonerbijdrage sluit aan bij regionaal standpunt
Gemeenten moeten in het kader van het ravijnjaar 2026 flink op de centen letten. De portefeuillehouders Financiën van de regiogemeenten hebben met elkaar besproken of ze hierin ook van de gemeenschappelijke regelingen waarin ze deelnemen iets verwachten. En zo ja, welke bijdrage ze van deze gemeenschappelijke regelingen verwachten. Het standpunt van de portefeuillehouders financiën, verwoord in de zienswijze, is gezamenlijk afgestemd en opgenomen in een brief die door gemeente Meierijstad aan gemeenschappelijke regelingen is verzonden.

Kanttekeningen
1.1 Kadernota geeft geen uitgebreid inzicht in financiële situatie IBN
In de kadernota wordt niet uitgebreid ingegaan op de financiële situatie van IBN, ondanks dat het Werkvoorzieningschap enig aandeelhouder en juridisch eigenaar is van IBN. Wel wordt in de kadernota aangegeven dat binnen de sociaal-economische afspraken tussen beide partijen de afspraak is gemaakt dat IBN Holding BV te allen tijde voldoende weerstandsvermogen heeft om toekomstige mogelijke risico's te kunnen opvangen. De solvabiliteit van IBN is 49% op 31-12-2023. Deze is gezond te noemen. Niettemin geeft IBN aan dat financieel gezond blijven steeds meer een uitdaging wordt, gezien de landelijke financiering van de werkontwikkelbedrijven en andere ontwikkelingen (zie hiervoor de update van IBN, bijlage 4). Dit speelt al enige jaren. De bestuurlijke opdracht toekomst partnership gemeenten-IBN is mede hierom in 2024 gestart en heeft in het vierde kwartaal van dit jaar een afronding. De

bestuurlijke opdracht moet een antwoord geven op de vraag op welke manier het partnership in de toekomst wordt voortgezet zodat IBN ook op de lange termijn financieel gezond blijft.

1.2 De raad heeft beperkte invloed op kadernota gemeenschappelijke regeling
De gemeenteraad stelt de kadernota van de gemeenschappelijke regeling niet zelf vast. Wel is de gemeenschappelijke regeling eraan gehouden om aan te geven hoe met zienswijzen is omgegaan en om dit te onderbouwen. Daarnaast wordt de gemeente vertegenwoordigd door in het Algemeen Bestuur, die de kadernota vaststelt. Op deze wijze heeft de gemeente wel inspraak.

Financiën
Financieel gaat het bij de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant om twee onderdelen:
1. Een gemeentelijke bijdrage voor de dekking van de bestuurskosten en secretariële kosten van de gemeenschappelijke regeling. Deze gemeentelijke bijdrage stijgt jaarlijks met € 0,01 per inwoner. Voor 2026 is de bijdrage € 0,28 per inwoner (zie p. 5 van de kadernota). Als het Algemeen bestuur van het Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant instemt met het verzoek zoals aangegeven in de zienswijze, dan blijft de inwonerbijdrage voor 2026 € 0,27 (niveau van 2025), wat neerkomt op een totale bijdrage van € 15.990, - voor Maashorst (uitgaande van 59.222 inwoners op 1 januari 2024, CBS). Dit pas binnen de begroting. Ook als het Algemeen bestuur de verhoging van € 0,01 per inwoner doorvoert, past dit binnen de begroting.
2. De bekostiging van de WSW-plaatsen. Hiervoor ontvangt de gemeente WSW-middelen van het Rijk die volgens afspraak binnen de gemeenschappelijke regeling één op één worden doorbetaald aan het Werkvoorzieningschap. Het Werkvoorzieningschap zorgt voor de plaatsing en dienstverbanden op basis van de Wsw via uitvoeringsorganisatie IBN. Ook dit past binnen de begroting omdat de kosten van de Wsw-plaatsten niet uitkomen boven de Rijksmiddelen.

Duurzaamheid
n.v.t.

Participatie
Het Dagelijks Bestuur van het Werkvoorzieningschap (DB) heeft de kadernota 2026 op 20 november 2024 besproken. Het DB stelt de gemeenten van het Werkvoorzieningschap in de gelegenheid om hun zienswijze op de kadernota te geven in verband met de tijdige vaststelling van de begroting 2025 van het Werkvoorzieningschap.

In het kader van de adoptieregeling heeft afstemming plaatsgevonden tussen de gemeenten Oss en Land van Cuijk. Deze gemeenten hebben aan de hand van de voorliggende kadernota een concept-raadsvoorstel opgesteld welke is onderschreven door de deelnemende gemeenten aan het Werkvoorzieningschap. Dit conceptraadsvoorstel is de basis van voorliggend raadsvoorstel.

Daarnaast is er tussen de regiogemeenten afstemming geweest over een gezamenlijk standpunt ten aanzien van de inwonerbijdrage van de gemeenschappelijke regelingen. Dat heeft geresulteerd in de zienswijze zoals geformuleerd in het voorstel.

Communicatie
De zienswijze van de gemeenteraad wordt doorgeleid naar het Algemeen Bestuur, zodat deze zienswijze bij de definitieve vaststelling van de kadernota meegewogen kan worden. Het Algemeen bestuur moet hierbij onderbouwd aangeven hoe is omgegaan met de zienswijze.

Vervolg
De kadernota wordt definitief vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 maart 2025.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit
1. Aanbiedingsbrief raden kadernota 2026 Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant
2. Concept Kadernota 2026 Werkvoorzieninschap Noordoost-Brabant
3. Brief zienswijze raad aan Werkvoorzieningschap Noordoost- Brabant.

Bijlagen ter informatie
4. Update IBN december 2024.

Maashorst, 4 februari 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas